Biuletyn Europejski nr 6 (18)/ 2015*

SPIS TREŚCI

Informacje s. 2

Nowe akty prawne UE s. 2

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE s. 3

- Podatki s. 3
- Gry losowe s. 5
- Polityka społeczna s. 6
- Uprawnienia do kierowania pojazdami s. 7

Orzecznictwo ETPC s. 10

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

- W dniu 4 czerwca 2015 r. Trybunał Sprawiedliwości UE wydał wyrok w sprawie C-678/13 Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej; omówienie na s. 4 niniejszego Biuletynu.
- W dniu 30 czerwca 2015 r. wydana zostanie opinia Rzecznika Generalnego w sprawie C-276/14 Gmina Wrocław (pytanie prejudycjalne NSA).
- Komisja Europejska wydała dwa urzędowe nakazy zobowiązujące Estonię i Polskę do dostarczenia w terminie jednego miesiąca wymaganych przez nią informacji dotyczących stosowanych krajowych praktyk w zakresie wydawania interpretacji prawa podatkowego. Wezwania do udzielenia informacji skierowane do Estonii i Polski przesłano w związku z badaniem w zakresie pomocy państwa dotyczącego praktyk wydawania interpretacji indywidualnych prawa podatkowego we wszystkich państwach członkowskich. Badanie miało wyjaśnić, czy interpretacje indywidualne prawa podatkowego mogą stanowić pomoc państwa, oraz umożliwić Komisji merytoryczny wgląd w praktyki stosowane przez wszystkie państwa członkowskie. Wezwanie do przekazania wspomnianych interpretacji indywidualnych nie przesądza o wszczęciu postępowania w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do podmiotów, których one dotyczą.
- Na stronie internetowej NSA w zakładce „Prawo Europejskie" oraz w wewnętrznej bazie CBOiS opublikowano kolejne tłumaczenia obszernych wyciągów z wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wydanych wobec państw trzecich (*Đorđević przeciwko Chorwacji*, skarga nr 41526/10, wyrok z 24 lipca 2012 r.; *McCann przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, skarga nr 19009/04, wyrok z 13 maja 2008 r.; *Muñoz Díaz przeciwko Hiszpanii*, skarga nr 49151/07, wyrok z 8 grudnia 2009 r.; *D.H. i Inni przeciwko Rebublice Czeskiej*, skarga nr 57325/00, wyrok z 13 listopada 2007 r.; *Demir i Baykara przeciwko Turcji*, skarga nr 34503/97, wyrok z 12 listopada 2008 r.).

Nowe akty prawne UE

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego. Rozporządzenie wejdzie w życie 26 czerwca 2015 r.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/840 z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie kontroli przeprowadzanych przez organy odpowiedzialne w związku z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego. Rozporządzenie weszło w życie 31 maja 2015 r.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy.]

Podatki

Wyrok Trybunału z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie C-349/14 Ministre délégué, chargé du budget przeciwko Marlène Pazdziej.

Odesłanie prejudycjalne - Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej - Artykuł 12 akapit drugi - Podatek pobierany na rzecz gmin obciążający osoby posiadające lokal mieszkalny lub korzystające z lokalu mieszkalnego na ich terytorium -Pułap - Środek socjalny - Uwzględnienie dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych przez Unię Europejską jej urzędnikom i innym pracownikom.

*) Artykuł 12 akapit drugi Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej załączonego do traktatów UE, FUE i EWEA należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się on obowiązywaniu przepisów krajowych takich jak będące przedmiotem postępowania głównego, które uwzględniają dochody, wynagrodzenia i dodatki wypłacane przez Unię Europejską jej urzędnikom i innym pracownikom w celu ustalenia pułapu składki należnej z tytułu podatku mieszkaniowego, pobieranego na rzecz władz regionalnych i lokalnych, w związku z ewentualną ulgą w tym podatku.

Wyrok Trybunału z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie C-657/13 Verder LabTec GmbH & Co. KG przeciwko Finanzamt Hilden.

Odesłanie prejudycjalne - Podatki - Swoboda przedsiębiorczości - Artykuł 49 TFUE - Ograniczenia - Rozłożony w czasie pobór podatku dotyczącego niezrealizowanych zysków kapitałowych - Zachowanie rozdziału kompetencji podatkowych pomiędzy państwami członkowskimi - Proporcjonalność.

*) Artykuł 49 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu podatkowemu państwa członkowskiego, takiemu jak to analizowane w postępowaniu głównym, które w wypadku przeniesienia składników majątkowych spółki mającej siedzibę na terytorium tego państwa członkowskiego do stałego zakładu tej spółki położonego na terytorium innego państwa członkowskiego, przewiduje ujawnienie generowanych przez te składniki majątkowe niezrealizowanych zysków kapitałowych, które powstały na terytorium pierwszego państwa członkowskiego, opodatkowanie tych zysków i pobór związanego z nimi podatku rozłożony w czasie na dziesięć lat.

Wyrok Trybunału z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie C-560/13 Finanzamt Ulm przeciwko Ingeborg Wagner-Raith.

Odesłanie prejudycjalne - Swobodny przepływ kapitału - Odstępstwo - Przepływy kapitału dotyczące świadczenia usług finansowych - Uregulowania krajowe przewidujące ryczałtowe opodatkowanie dochodów kapitałowych pochodzących z jednostek uczestnictwa w zagranicznych funduszach inwestycyjnych - Czarne fundusze.

*) Artykuł 64 TFUE należy interpretować w ten sposób, że przepisy krajowe takie jak przepis rozpatrywany w postępowaniu głównym, który przewiduje ryczałtowe opodatkowanie dochodów posiadaczy jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym niebędącym rezydentem, w sytuacji gdy fundusz ten nie dopełnił pewnych obowiązków ustawowych, stanowią środki odnoszące się do przepływów kapitału dotyczących świadczenia usług finansowych w rozumieniu tego postanowienia.

Wyrok Trybunału z dnia 4 czerwca 2015 r. w sprawie C-678/13 Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Podatek VAT – Dyrektywa 2006/112/WE – Załącznik III – Zastosowanie obniżonej stawki podatku VAT do sprzętu medycznego, sprzętu pomocniczego oraz pozostałych urządzeń, a także do produktów farmaceutycznych

1) Stosując obniżoną stawkę podatku od wartości dodanej do dostaw:

– sprzętu medycznego, sprzętu pomocniczego oraz pozostałych urządzeń, które nie są przeznaczone wyłącznie do użytku osobistego przez osoby niepełnosprawne lub które nie są zwykle przeznaczone do łagodzenia skutków lub leczenia niepełnosprawności, a także

– produktów, które nie są produktami farmaceutycznymi zwykle stosowanymi dla ochrony zdrowia, zapobiegania chorobom oraz do celów medycznych i weterynaryjnych lub produktami używanymi do celów antykoncepcyjnych oraz higieny osobistej,

wymienionych w pozycjach 82, 92 i 103 w załączniku nr 3 do Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 96–98 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w związku z załącznikiem III do tej dyrektywy.

2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

Gry losowe

Wyrok Trybunału z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie C-98/14 Berlington Hungary Tanácsadó és Szolgáltató kft i in. przeciwko Magyar Állam

Odesłanie prejudycjalne – Swobodne świadczenie usług – Gry losowe – Podatki krajowe podlegające zapłacie od użytkowania automatów do gier zainstalowanych w salonach gier – Ustawodawstwo krajowe zakazujące użytkowania automatów do gier poza kasynami – Zasady pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań – Dyrektywa 98/34/WE – Obowiązek przekazania Komisji projektów przepisów technicznych – Odpowiedzialność państwa członkowskiego za szkody wyrządzone w wyniku przyjęcia ustawodawstwa sprzecznego z prawem Unii

*) Przepisy krajowe, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które, nie przewidując okresu przejściowego, pięciokrotnie podwyższają kwotę zryczałtowanego podatku podlegającego zapłacie od użytkowania automatów do gier w salonach gier, a ponadto ustanawiają podatek proporcjonalny podlegający zapłacie od tej samej działalności, stanowią ograniczenie swobodnego świadczenia usług, zagwarantowanego w art. 56 TFUE, w zakresie, w jakim mogą wstrzymać, ograniczyć lub uczynić mniej atrakcyjnym swobodne świadczenie usług polegające na użytkowaniu automatów do gier w salonach gier na Węgrzech, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

*) Przepisy krajowe, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które, nie przewidując ani okresu przejściowego, ani odszkodowania dla prowadzących salony gier, zakazują użytkowania automatów do gier poza kasynami, stanowią ograniczenie swobodnego świadczenia usług, zagwarantowanego w art. 56 TFUE.

*) Ograniczenia swobodnego przepływu usług, które mogą wynikać z przepisów

krajowych, takich jak rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym, mogą być uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego tylko w zakresie, w jakim sąd krajowy po dokonaniu ogólnej oceny okoliczności przyjęcia i wejścia w życie tych przepisów stwierdzi:

– że rzeczywiście spełniają one przede wszystkim cele dotyczące ochrony konsumentów przed uzależnieniem od gry i zapobiegania przestępczości i oszustwom związanym z grami losowymi, przy czym sama okoliczność, że ograniczenie działalności w zakresie gier losowych przyczynia się dodatkowo, poprzez zwiększenie wpływów podatkowych, do zwiększenia wpływów do budżetu danego państwa członkowskiego nie stoi na przeszkodzie, aby można było uznać, że ograniczenie to dąży w rzeczywistości przede wszystkim do osiągnięcia takich celów;

– że spełniają one te cele w sposób spójny i systematyczny oraz

– że spełniają one wymogi wynikające z ogólnych zasad prawa Unii, a w szczególności z zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań, a także prawa własności.

*) Artykuł 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego, zmienionej dyrektywą Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że:

– krajowe przepisy ustawodawcze, które pięciokrotnie podwyższają kwotę zryczałtowanego podatku podlegającego zapłacie od użytkowania automatów do gier w salonach gier, a ponadto ustanawiają podatek proporcjonalny podlegający zapłacie od tej samej działalności, nie stanowią „przepisów technicznych” w rozumieniu tego przepisu oraz że

– krajowe przepisy ustawodawcze, które zakazują użytkowania automatów do gier poza kasynami, stanowią „przepisy techniczne” w rozumieniu tego przepisu, których projekty powinny być przedmiotem powiadomienia przewidzianego w art. 8 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy.

*) Celem art. 56 TFUE jest przyznanie jednostkom praw w taki sposób, że jego naruszenie przez państwo członkowskie, w tym naruszenie wynikające z działalności ustawodawczej tego państwa, rodzi dla jednostek prawo uzyskania ze strony tego państwa członkowskiego naprawienia szkody poniesionej w wyniku tego naruszenia, w zakresie, w jakim wspomniane naruszenie jest wystarczająco istotne i istnieje bezpośredni związek przyczynowy między samym naruszeniem a poniesioną szkodą, czego ustalenie należy do sądu krajowego.

*) Celem art. 8 i 9 dyrektywy 98/34, zmienionej dyrektywą 2006/96, nie jest przyznanie jednostkom praw, w ten sposób, że ich naruszenie przez państwo członkowskie nie rodzi dla jednostek prawa do uzyskania ze strony tego państwa członkowskiego naprawienia szkody poniesionej w wyniku tego naruszenia na podstawie prawa Unii.

*) Okoliczność, że przepisy krajowe, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, dotyczą dziedziny objętej kompetencjami państw członkowskich, nie wpływa na odpowiedzi, jakich należy udzielić na pytania przedstawione przez sąd odsyłający.

Polityka społeczna

Wyrok Trybunału z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie C-65/14 Charlotte Rosselle przeciwko Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI) i Union nationale des mutualités libres (UNM).

Odesłanie prejudycjalne - Polityka społeczna - Dyrektywa 92/85/EWG - Środki służące wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią - Artykuł 11 pkt 2 i 4 - Urzędniczka przeniesiona do dyspozycji pracodawcy bez pełnienia obowiązków z przyczyn osobistych w celu uzyskania zatrudnienia w charakterze pracownika najemnego - Odmowa przyznania jej zasiłku macierzyńskiego z powodu, nieukończenia w charakterze pracownika najemnego minimalnego okresu składkowego uprawniającego do określonych świadczeń z zabezpieczenia społecznego.

*) Wykładni art. 11 pkt 4 akapit drugi dyrektywy Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiątej dyrektywy szczegółowej w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) należy dokonywać w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie mogło odmówić przyznania pracownicy świadczenia macierzyńskiego z tego powodu, że jako urzędniczka, która uzyskała zgodę na pozostawanie w dyspozycji pracodawcy bez pełnienia obowiązków z przyczyn osobistych w celu wykonywania pracy najemnej, nie ukończyła ona, w ramach pracy najemnej, minimalnego okresu składkowego wymaganego prawem krajowym w celu korzystania z rzeczonego zasiłku macierzyńskiego, nawet jeżeli w okresie bezpośrednio poprzedzającym termin porodu pracowała dłużej niż 12 miesięcy.

Uprawnienia do kierowania pojazdami

Wyrok Trybunału z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie C-339/11 Postępowanie karne przeciwko Andreas Wittmann.

Odesłanie prejudycjalne - Dyrektywa 2006/126/WE - Wzajemne uznawanie praw jazdy - Okres obowiązywania zakazu - Wydanie prawa jazdy przez państwo członkowskie przed początkiem okresu obowiązywania zakazu w państwie członkowskim zwykłego miejsca zamieszkania - Przyczyny odmowy uznania w państwie członkowskim zwykłego miejsca zamieszkania ważności prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie.

*) Artykuł 11 ust. 4 akapit drugi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/126/WE z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy należy interpretować w ten sposób, że środek, na podstawie którego państwo członkowskie zwykłego miejsca zamieszkania osoby, które nie może cofnąć tej osobie – kierowcy pojazdu samochodowego – prawa jazdy z tego względu, że już została wydana wobec niej wcześniej decyzja o cofnięciu, nakazuje, że w danym okresie wspomnianej osobie nie można wydać nowego prawa jazdy, należy uznać za środek polegający na ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu prawa jazdy w rozumieniu tego przepisu, a tym samym środek ten stanowi przeszkodę dla uznania ważności jakiegokolwiek prawa jazdy wydanego w innym państwie członkowskim przed upływem tego okresu. Okoliczność, że wyrok orzekający ten środek uprawomocnił

się po dniu wydania prawa jazdy w drugim państwie, jest w tym zakresie bez znaczenia, ponieważ to prawo jazdy zostało uzyskane po wydaniu tego wyroku, a przyczyny uzasadniające wspomniany środek istniały już w dniu wydania wspomnianego prawa jazdy.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Opis sprawy przeciwko państwu trzeciemu pochodzi z noty informacyjnej przygotowanej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Wyrok z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie Identoba i Inni przeciwko Gruzji (skarga nr 73235/12)

Naruszenie art. 3 EKPC (zakaz tortur)- bierność policji wobec agresji wobec uczestników parady równości – art. 14 EKPC (zakaz dyskryminacji) – art. 11 (prawo do wolności zgromadzeń)

Sprawa dotyczyła parady równości zorganizowanej w maju 2012 r. w Tbilisi z okazji międzynarodowego dnia przeciwko homofobii, która została brutalnie przerwana przez kontrdemonstrację. Identoba, organizacja pozarządowa zajmująca się prawami osób LGBT, w dniu 17 maja 2012 r. zorganizowała paradę równości i wnioskowała do władz o zapewnienie odpowiedniej ochrony. W marszu uczestniczyło ok. 30 osób, które spotkały się z agresją ze strony uczestników kontrdemonstracji (zniewagi, blokowanie przejścia, następnie brutalny atak na kilka osób). Policja w tym czasie pozostawała bierna. Czworo skarżących zostało zatrzymanych, zdaniem Rządu – w celu zapewnienia im ochrony. Dwa postępowania dotyczące obrażeń doznanych przez skarżących są w toku, natomiast dwoje atakujących ukarano zaledwie niewielką grzywną. W ocenie ETPC w sprawie doszło do naruszenia art. 3 w związku z art. 14 oraz art. 11 w związku z art. 14 Konwencji. Trybunał miał na uwadze sytuację osób LGBT w Gruzji i na tej podstawie uznał za ewidentnie dyskryminujący charakter ataków na uczestników parady. Były one obiektem mowy nienawiści i gróźb, w tym gróźb pozbawienia życia, oraz przemocy fizycznej. Nie przeprowadzono rzetelnego śledztwa, mimo że prawo gruzińskie uznaje dyskryminację ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową za okoliczność obciążającą (naruszenie art. 3 w zw. z art. 14 Konwencji). Zakłócenie pokojowego przemarszu stanowiło ingerencję w prawo skarżących do wolności zgromadzeń gwarantowane na podstawie art. 11 Konwencji. Mimo powiadomienia z wyprzedzeniem o planowanym zgromadzeniu, z uwagi na nastawienie społeczeństwa do mniejszości seksualnych władze krajowe powinny były wiedzieć o ryzyku z nim związanym. Miały więc obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa (naruszenia art. 11 w zw. z art. 14). Zasądzono także zadośćuczynienie.